

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ÉLŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Nagy harcok Dünaburg és Wilna körül

Hindenburg csapatai a dünaburgi hidfőért harcolnak — Wilna vidékén visszaverték az oroszok ellentámadásait — A szövetséges hadseregek Minsk és Pinsk felé előnyomulnak — Az oroszok támadásai Wolhyniában és Kelet-Galiciában megheiusultak — Csapataink nagy sikerei a karinthiai határon

Az orosz hadszíntér tegnapi eseményei közül jelentőség tekintetében különösen kiemelkednek a Hindenburg-hadsereg operációi, melyek Dünaburg és Wilna környékén viharoznak. — Ezek a hadműveletek ugyanis újabb nagyszabású és döntő sikereket ígérnek. A német vezérkar mai közléséből, hogy Dünaburgtól nyugatra a hidfőért folyik a harc s hogy a Wilja folyó mentén Wilnától északkeletre és északnyugatra megheiusultak az oroszok ellentámadásai: alaposan következtethető, hogy a legközelebbi napok meghozzák Dünaburg és Wilna elestének hírét. Ez pedig nem jelent kevesebbet, mint hogy az oroszok immár a harmadik védelmi vonaluk föladására kényszerülnek. A Hindenburg-seregeknek a Diina—Wilja—Njemen vonal elleni sikeres támadása ugyanis gyors visszavonulásra fogja készíteni az oroszokat a Szczerá-vonal mellől is, amelyet Lipót bajor herceg szövetséges csapatai üldöző harcaikban már különben is elértek. Tovább délre Mackensen tábornagy hadserege ismét közelebb jutott Pinsk felé. A Keleti-tengertől a rokitnoi mocsarak északi szegélyéig húzódó területen tehát minden zavaró momentum nélkül halad előre a szövetséges csapatok offenzívája a nagy cél: az orosz hadsereg megsemmisítése felé s a katasztrófát, mely a cár haderőit fenyegeti, nem lesznek képesek föltartóztatni a Wolhyniában és Galiciában legkeletibb határszélén konokul megisméltendő orosz támadások, amelyek különben is rendre megtörnek a magyar, a horvát és a bajor csapatok hősiességén.

Mai távirataink:

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

A bessarabiai határon csapataink egy orosz támadást utasítottak vissza. A Dnjester mellett és Buczacztól keletre fekvő hadállásainkon csend uralkodott.

Galíciai wolhyniai arcvonalunk összes többi részén újra nehéz, az ellenség számára eredménytelen harcok fejlődtek ki. Dubnotól északkeletre az ellenség egy sikertelen ellentámadásnál sok halottan kívül foglyokban 6 tisztet és 800 főnyi legénységet veszített. Eb-

ben a harcban 3 gépfegyvert is zsákmányoltunk. Itt a magyar közös hadseregbeli, valamint honvéd-zászlóalj és az ottocaci 79. számú gyalogezred elszánt parancsnokainak önálló gondolkodástól irányított vezetése mellett a háboruban bevált katonai kiválóságuk újabb bizonyítékait szolgáltatták.

A Styr és a Pripjetj erdős mocsár-övezetében lovasságunk az utóbbi napokban számos ellenséges lovascsapatot vert vissza.

A Litvániában küzdő cs. és kir. csapatok szövetségeseinkkel együtt elérték a Szczerát.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadserege: Dünaburgtól nyugatra a hidfőnél harcolnak. Solokinál (Dünaburgtól dél-nyugatra) az ellenséges lovasságot visszavetítettük.

A Wilja mellett, Wilnától északkeletre és északnyugatra, az ellenség ellentámadásait visszautasítottuk.

Olitától és Grodnótól keletre támadásunk tovább hatolt előre.

A Njementől délre elértük a Szczerát. — Kerek számban 900 orosz elfogtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: Az ellenséget a Szczerán túl nyomtuk vissza.

Mackensen tábornagy hadserege: Az üldözést Pinsk irányában folytatjuk. A foglyok száma több mint 700-ra emelkedett.

Délkeleti hadszíntér: A német csapatok az ellenség támadásait véresen visszaverték.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Az oroszok véres kudarcai a bessarabiai határon

Csernovic, szeptember 15. Az oroszok tegnap este a bessarabiai határfronton megerősített csapatokkal vehemens támadást intéztek pozícióink ellen. Az oroszok egymásután négyszer

rohamoztak. A támadás este 9 órától éjjel után 1 óráig tartott. A miénk fényesen visszaverték az összes támadásokat. Az oroszok több száz halottat veszítettek.

A harcba tüzéségünk is beavatkozott és — még megerősítésre váró adatok szerint — telibe találta a menetelő orosz zászlóaljakat. Ezek a zászlóaljak teljesen szétszóródtak s ez magyarázza meg az ellenség óriási veszteségeit. Éjjel 11 óra után az orosz oszlopok visszaözönlöttek és maig egészen nyugodtak maradtak.

Riga előtt

Berlin, szeptember 15. A Berliner Tageblatt jelenti Stockholmból: A Rjecs erősen cenzurázott cikkben azt írja, hogy a hosszú Diina-front Dünaburgtól Rigáig erős ágyuzás alatt áll. A lakosokat kiutasították erről a területről és fölszólították őket, hogy a Diina nyugati szakasza és az Aa folyó között az egész termést pusztítsák el. A lett sajtó azt tanácsolja a menekülő parasztnak, hogy ha a németek jönnek, maradjanak birtokaikon, mert a menekülők semmi jót sem várhatnak Oroszország belsejében.

Az orosz hadsereg összeomlása

Kopenhága, szeptember 15. A Politiken katonai kritikusa írja: Az a hadsereg, amelynek most a cár állott az élére, a kényes municiókérdés teljesen kielégítő szabályozása mellett is csak ujonc-hadsereg volna egészen tökéletlen tisztikarral és még kevésbé kielégítő altisztikarral. A sorhad, amelyet Oroszország tavaly hadba állított, a halottakban, sebesültekben és foglyokban szenvedett veszteségek folytán csaknem teljesen feloszlott.

A cár táviratváltása az angol és az olasz királylyal

Rotterdam, szeptember 15. A cár abból az alkalomból, hogy átvette az orosz haderő főparancsnokságát, táviratot intézett az angol királyhoz. A cár utalt a kritikus időre, melyet birodalma átél és azt a reményét fejezte ki, hogy a négyes szövetségé lesz a végleges győzelem. Az angol király azt válaszolta, hogy gondolatai e végzetes időben a cárhoz szállanak és bizik a végleges győzelemben és a becsületes békében.

Chiasso, szeptember 15. A cár táviratot intézett az olasz királyhoz, akivel tudatta, hogy

átvette seregei fölött a főparancsnokságot és a végleges győzelemben való bizalmát fejezte ki. Az olasz király megleghangu táviratban válaszolt.

Goremykin a cárnál

Pétervár, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) Goremykin miniszterelnök a főhadiszállásra utazott, hogy referáljon a cárnak a dumablokk követeléseiről s a kormánynak a blokkal folytatott tárgyalásainak eredményéről. Ugy tudjuk, hogy több miniszter Goremykinnel együtt lemond. A legközelebbi napok a háború folytatását és a birodalom belügyeit illetőleg döntést hoznak.

Ki lesz az új orosz miniszterelnök?

Berlin, szeptember 15. Goremykin visszalépése a hét folyamán megtörténik. Utódjának kiválasztása a parlamenti blokktól függ. A birodalmi tanácsban Poliwanowot emlegetik jelöltül, ő azonban a dumának nem nagyon tetszik, mert a miniszterelnökségnek és a hadügyminiszteri tárcának egyesítése nem látszik kívánatosnak. Az ilyen emberben a jövő diktatórtát látják.

Az új miniszterelnök kinevezése után az eddigi miniszterium Poliwanow, Bark és Sabler kivételével visszalép s az új miniszterelnök új miniszteriumot alakít, amivel precedenst teremtenek a parlamentáris kormány esetére. A dolgoknak ekként való fejlődése biztosítottnak látszik, mert a parlamentáris blokk törekvései erős támaszra találnak a pétervári városi дума rezolúciójában, amely a következő szavakkal végződik:

„Az eddigi iránytól való eltérés szükséges. Az új ut megválasztása az uralkodó kezében van. A nép körében uralkodó nyugtalan hangulat rettetéses figyelemzés gyanánt mutatkozik. Esedezünk a császárhoz, hogy állítson új fértiákat a kormány élére, akikben bizik az ország.”

Kryzhanowskit is emlegetik Goremykin utódjául, aki Stolypin alatt több törvényt készített, de a haladó körök nem támogatják a jelöltségét.

Nem jönnek japán csapatok

Zürich, szeptember 15. A pétervári japán követ kijelentette az újságíróknak, hogy mindazok a hírek, amelyek szerint nagyobb japán-csapat-formációk vannak utban az orosz hadszíntérre, teljesen valótlanok. Japán ma nagyobb szolgálatokat teljesít szövetségesei számára, mint általában hiszik, anélkül, hogy segédcsoportokat küldene a harcerekre. Teljesen valószínűtlen, hogy ez az eset valaha is bekövetkezzék, mert a szövetségesek végleges győzelme bizonyos.

Az olasz háború

Sikeros támadásaink a karinthiai határon

Budapest, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntéréről:

A tiroli határvidéken a szokásos tüzérségi harc tegnap is tartott.

A karinthiai határon a tüzérségi harc egyes pontokon nagyon megélnkült. A Ladinut-szorosról keletre csapataink támadtak és elfoglalták a Hindenig Kogel határhegytől délkeletre levő ellenséges hadállásokat.

A tengeremléki arcvonalon az olasz tüzérség a Jaworcektől a toleimi hídfőig terjedő szakaszon fokozott heveséggel tüzelt hadállásaink ellen. A Jaworcek és a Vrsic szakaszon levő hadállásaink ellen intézett ellenséges támadások összeomlottak. Hasonlóképp meghlu-

sítottuk a doberdoi szakaszon az ellenség szokásos közeledési kísérleteit.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Olaszország az osztrák-magyar hadszíntérre szorítkozik

Genf, szeptember 15. Poincaré elnöknek egy a sajtóban meg nem nevezett személyiséggel Lyonban való találkozását a függőben levő francia-olasz egyezkedéssel hozzák összefüggésbe. Delcassé sajtóirodája erről a találkozásról a következő információt adta ki: Amit Olaszországnak Franciaországgal, vagy más szövetségeseinkkel szemben vállalt kötelezettségeiről a külföldön terjesztenek, legalább is korai. Nekünk legalább semmi alapunk sincs arra a feltevésre, hogy Olaszország belátható időn belül arra gondolhatna, hogy határainak Ausztria-Magyarországgal szemben való védelmét nagyobb csapatok elvezénylésével gyöngítse. Ennélfogva az ehhez a tervhez fűzött minden következtetés önmagától esik.

Garron szenátor tárgyalásai

Chiasso, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) Garron szenátor, a volt konstantinápolyi követ kihallgatáson volt a fronton időző királynál. Az arcvonalra utazását megelőzően Garron vasárnap éjjel meglátogatta Giolittit, később pedig a milanoi pályaudvaron találkozott Panizzardi volt milanoi prefektussal, akit a Sallandra-kormány rendelkezési állományba helyezett. Garron tárgyalásainak a Gazzetta del Popolo nagy jelentőséget tulajdonít.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 15. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntéréről:

A Hartmannswellerkopfon tüzelésünkkel megakadályoztuk a franciáknak egy támadási kísérletét.

Egy Rechesy mellett (a francia svájci határ közelében) megfigyelt megkötött léghajót lelőttünk. A léghajó felborult és lezuhant.

Az önkéntes-toborzás Angliában

Rotterdam, szeptember 15. A Daily Chronicle közli: Kitchener lord hadügyminiszter a kabinetben fetjegette azt a kérdést, hogy mennyi csapatot kell a jövő évben a szárazföldön összevonni. Kitchener becslése sokkal nagyobb számot hozott ki a most hadban álló csapatoknál, azonban nincsen ok a kételkedésre abban a tekintetben, hogy a hadügyminiszter az önkéntes toborzás rendszerével meg fogja kapni a kellő számú legénységet.

Az angol béke-mozgalom

Rotterdam, szeptember 15. A holland lapok jelentései szerint az angol bányászok kongresszusa 182 szavazattal 155 ellenében utasította el a béke-rezolúciót.

Apollo

Ma, osztörtökön

Előadások 5 és 7 órakor félhelyárak, 9 órakor rendes helyárak.

A titkos jel. Látványos nagy dráma 3 felv.

Háborus A. B. C. Mulattató karikatúrák.

Varsó bevétele.

A központ hatalmak győzelmes seregeinek bevonulása.

Az ő katonája. Vigjáték 2 felv.

Seringham. Színes természeti felvétel.

A Balkán-államok

Az entente új jegyzéke Bulgáriához

Szofia, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Bolgár Távirati Iroda jelenti e hó 14-ikéről: Az entente-hatalmak képviselői ma délelőtt külön-külön megjelentek Radoslawow miniszterelnöknél és legutóbbi jegyzéküket kiegészítő közléseket tettek előtte. — A közlések tartalmát a leghigorubb titokban tartják.

Szofia, szeptember 15. Az entente-hatalmak részéről a miniszterelnöknek ma átadott jegyzék híré szerint nem nyújt kielégítő garanciákat a szerb és görög területek okkupálása kérdésében.

A bolgár ellenzék

Radoslawow mellett

Lugano, szeptember 15. A Corriera della Sera tudósítója beszélgetett a bolgár ellenzék volt vezéreivel: Malinow, Genadiew és Gesowal, akiknek nyilatkozataiból kitűnik, hogy ők is rendkívül szkeptikusak a Bulgária és Szerbia közti megegyezés lehetőség tekintetében s hogy a Radoslawow-kabinet külpolitikája iránt meszszenenő bizalommal viseltetnek.

Románia még nem döntött

Stockholm, szeptember 15. Egy lapjelentés legutóbb azt a szenzációs hírt bocsátotta világra, hogy Románia beavatkozása Oroszország javára közvetlen küszöbön van. Ezzel szemben illetékes helyről a következőket közlik Pétervárról:

A diplomácia előtt teljesen világos, hogy a román kormány a harctéri események szerint fogja meghatározni magatartását. Ha a szövetségesek döntő sikert érnek el, az esetben Románia magatartása nem fog változni. Az bizonyos, hogy az entente-hatalmak és Románia között semmiféle szerződés nem jött létre. A tárgyalások tovább folynak, de nincs az az intenzív jellegük, mint a múlt hónapokban.

Bukarest, szeptember 13. Néhány nappal ezelőtt szenzációs hír járta be a világsajtót. — Az Epoca ismét diplomáciai titkot árult el és állítólag okmányokkal tudja igazolni, hogy Románia az entente-hatalmakat lekötötte magát. A világszenzáció okozott is egy kis idegességet, de most a Moldova kellő értékére szállítja le az egész manipulációt. Carp még mindig erősebb, mint akárki Romániában. Az érdekes cikkből a következőket közöljük:

Az Epoca meglepte a világot azzal, hogy Románia és az entente között meg van az egyezség. A józanok hűledeztek, a kedélyesek metsző gunnyal feleltek az Epoca zseniális fogásán, csak éppen az Epoca nem fujta meg a riadót nagy műve nyomán.

Megérkezett a várva-várt nap, amikor Romániát az a különös megtiszteltetés éri, hogy Oroszország kedvéért elvérezhetik és ime az Epoca a nagy napon nem hazaárulózza le Carpot és tisztességeit.

Mi több, a nagy nap óta az Epoca félnék, szegénylős hangon ír. Mi történt? Mi más, mint az, hogy az Epoca is tudván, hogy a négyes entente nem győzhet, abban a pillanatban, amikor leleplezte önmagát, észhez kapott s számolva az ezután jövő felelősséggel, most látta be, hogy nem jött el Románia akciójának ideje, hogy nagyon is bűnös uton járt, amikor Oroszország mellett izgatott.

Am az Epoca menekülni akarván az általa előidézett esetleges katasztrófából, most megint nem Carp a bűnös, róla hallgat, hanem Bratianut támadja, hogy lekést a kedvező pillanatot.

És kérdjük, hát miért Bratianu a bűnös, miért csak ő és nem Filipescu is?

Hisz...
denható m...
Nem diktá...
alatt? Nem...
varta-e me...
a királyt, m...
uralkodott...
revezettet...
hordozta?

A Danubius

A

Konsta...

szállás jele...

Az An...

kognoszka...

13-ikára v...

gés lövésze...

zérsgüink

patok gyü...

oszlopaikat

szórta ezel...

Ari B...

állást és k...

összeromb...

tüzérsége

centrumban

A több...

mény.

A török

London

Iroda.) A

törökök, h...

leges part...

gati partj...

Eksemül-öb...

tottak föl...

tül dél fele...

szükség es...

Debre...

1915.

A

B

Kivál

V

és

Előa

Csup

Pén

P

Bo

Irtá:

részbe

Zenél

Báró

Kis l

Sánd

Sánd

A fil

Hisz néhány hónapja már majdnem mindenható módjára garázdálkodott Romániában. Nem diktatori allűröket öltött-e magára ez idő alatt? Nem izgatta-e fel az országot? Nem zavarta-e meg a hadsereg békéjét, nem vádolta-e a királyt, nem ítélte-e halálra ellenfeleit? Nem uralkodott-e a tömegen, amelyet elkábitott s félrevezetett; azon a tömegen, amely őt diadallal hordozta?

A Dardanellák ostroma

A török főhadiszállás jelentése

Konstantinápoly, szeptember 15. A főhadiszállás jelentése a Dardanella-fronttól:

Az Anaforta—Ari Burnu szakaszon rekognoszáló csapataink szeptember 12-éről 13-ikára virradó éjjel különböző pontokon hatásos meglepő támadásokat intéztek az ellenséges lövészárkok ellen. Szeptember 13-ikán tüzérsegünk sikerrel ágyuzta az ellenséges csapatok gyülekezési helyét, valamint élelmezési oszlopaikat és nagy veszteségeket okozva, szétzórta ezeket.

Ari Burnu táján egy ellenséges tüzérseg állást és két jól megerősített megfigyelő helyet összeromboltunk. Seddil Bahr táján az ellenség tüzérsege fél órán át hatás nélkül ágyuzta a centrumban levő lövészárkaink egy részét.

A többi arcvonalon nem volt jelentős esemény.

A törökök késztlődése

az újabb támadások ellen

London, szeptember 15. (Magyar Távirati Iroda.) A Daily Express jelenti Athénből: A törökök, hogy a szövetséges csapatoknak esetleges partraszállását a Gallipoli-félsziget nyugati partján megakadályozzák, Bulairtól az Eksemil-öbölhöz terjedő területen ütegeket állítottak föl. A Gallipoli várostól Burgason keresztül dél felé vezető utakat aláaknázzák, hogy szükség esetén levegőbe röppithessék.

Román petroleumszállítás Törökországnak

Bukarest, szeptember 15. A Constanzában megjelenő Dacia című oroszofil lap „fölháború-dással” jelenti, hogy a román pénzügyminisztérium megengedte a „Steaua Romana” petroleumtársaságnak, miszerint az alábbi mennyiségű petroleumot szállítsa Konstantinápolyba: 740,000 kgr. raffinált petroleumot 30,000 bádogládában, 200,000 kgr. raffinált petroleumot ezer hordóban, 960,000 kgr. nyers ásványolajat hatezer bádogládában és 200,000 kgr. nyers ásványolajat ezer tölgyfa hordóban. Ennek a petroleum mennyiségnek a szállítását az Anton nevű gőzhajó eszközli, amelyet perzsa lobogó alatt német tisztek irányítanak s amely különösen ilyen szállítmányokkal jár.

A gabonaneműek bevásárlása

A minisztérium újabb rendelete

A Budapesti Közlöny mai száma közli a m. kir. minisztériumnak 3391/1915. M. E. számú rendeletét a saját házi és gazdasági szükségletre szolgáló buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermények bevásárlásáról:

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szolgáló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a 2072/1915. M. E. számú rendeletének módosításául a következőket rendeli:

1. §. Az a határidő, ameddig az 1915. évi buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételéről 2072/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet 4. §-a szerint a vásárlás a vevőnek saját házi és gazdasági szükségletére meg van engedve, az 1915. évi október hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbítottatik.

2. §. Akinek állandó lakása Budapest székesfővárosnak területén van, az a 2072/1915. M. E. számú rendelet 4. §-ának 3. bekezdésében meghatározott házi szükségletére a magyar szent korona országainak egész területén bármely termelőtől vásárolhat gabonát.

A gazdasági szükségletre történő vásárlásra az előbbi bekezdés nem vonatkozik.

3. §. A 2072/1915. M. E. számú rendeletnek és az ezt kiegészítő rendeleteknek rendelkezései egyebekben érintetlenül maradnak.

4. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1915. évi szeptember hó 14.

Gróf Tisza István,
m. kir. miniszterelnök.

HIREK

Nemzeti áldozatkészség

Mint jelentettük, vasárnap leplezték le Budapesten a nemzeti áldozatkészség szobrát. Előbb leplezték, azután megkezdték — a fölrüházását, még pedig azokkal a pikkelylemezekkel, amelyek a Hadsegítő Hivatal magas szomszoros céljaira szánt önkéntes adományok jelei.

A nemzeti áldozatkészség szobra fából készült, de ércé válik az adakozók nevét viselő lemezekről. Sőt megelevenedik — amint a hercegprimás mondta fenkölt avató beszédében — az egész nemzetet átható nagy szeretet szimbólumaitól. Ilyképpen aztán a kész szobor nem egyetlen művésznek, hanem az egységes magyar társadalomnak lesz a műve.

Következik pedig mindebből, hogy az emlékműnek kettős jelentése van s egyik szebb a másikkal. Egyfelől ugyanis a fából való szobor fölékesítése a szeretet-adományokat jelképező bronzpikkelyekkel — nem egyéb magának az áldozatkészségnek a gyakorlásánál. — Másrészt azonban a nemzeti áldozatkészség ebben a műben szobrát emel saját magának, megörökíti a maga emlékét, hogy tiszteletre, hódolatra indítsa messze jövődők nemzedékeit.

Ne mondja senki, hogy a közcélu áldozásnak ilyen módjában hiuság nyilvánul meg. — Nem az nyilatkozik benne, hanem lelkesült részeseidni vágyás a nemzet nagyságában is, de ugyanekkor a nemzet roppant nagy terheiben is. A csatamezőn küzdő hőst senki sem vádolhatja egyéni dicsvágygyal, habár kitünteti is magát és híressé is teszi magát a haza buzgó védelmében. Az itthonmaradottak közt sem hiu, hanem hős a neve annak, aki az áldozatkészség terén erejéhez képest kitünni vágyik.

A nemzeti áldozatkészség budapesti szobrához hasonló célu mű ékesíti már az ország más városait is, így Kolozsvárt és Pozsonyt. Hadd legyen minél több ilyen emlék szerte a hazában; legyen minden nagyobb városban s ahol nem lehet, az oly vidékek közönsége járuljon hozzá a legközelebbi emporium ilyen szobrának a földszítéséhez. De valamiképpen rójja le minden itthonmaradt hazafi a maga szeretetének adóját, valamiképpen minden katonánk is kiveszi részét az óriási küzdelemből, hogy majd a zord idők elmúltával egyenlő büszkeséggel tekinthessünk nemzetünk harctéri dicsőségére és társadalmi áldozatkészségére.

— Petri Elek — dunamelléki református püspök.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A dunamelléki református egyházkerület püspöki széke Baksay Sándor elhunytával megüresedvén, kitűzték a püspökválasztást. Az egyházközségek beérkezett szavazatait az egyházkerület mai gyűlésén bontották föl. A beérkezett szavazatokat csaknem kivétel nélkül Petri Elek budapesti református lelkész kapta, aki ilyenformán ugyszólván egyhangulag választott meg Baksay Sándor örökébe. A dunamelléki egyházkerület mindenképpen hivatott egyházférfiut választott püspökévé Petri Elek személyében, akinek egyházi tevékenysége jelentős nevet szerzett már eddig is a református egyházi élet történetében. Petri Elek püspöki beiktatása a dunamelléki egyházkerület október végén tartandó rendkívüli közgyűlésén fog megtörténni.

Budapesti tudósítónk újabb távirata jelenti: A püspökválasztásra 340 szavazatot adtak be, melyből Petri Elek 318, Mészáros János kecskeméti lelkész 13, Ádám Kálmán kecskeméti esperes 8, Szilády Áron kiskunhalasi lelkész 1 szavazatot kapott.

Az eredmény kihirdetése után Petri Elek a református teológia dísztermében a küldöttségek tisztelgését fogadta. Az egyházkerület nevében Darányi Ignác főgondnok, az esperesi kar nevében Kálmán Gyula esperes, a theologiai akadémia részéről Pruzslunsky Pál tanár, a budapesti főgimnázium részéről Ravasz Árpád igazgató, a budapesti egyházközség nevében Szilassy Aladár főgondnok s a hitoktatói kar részéről Kovács Lajos dr. tanár üdvözölte az új püspököt, aki megindultan mondott köszönetet az üdvözlésekre.

Petri Elek 1852. november 30-án született Marosvásárhelyen. Középiskolai tanulmányait az itteni kollégiumban, a teológiát pedig Budapesten végezte. 1883—1884-ben mint a budapesti egyházközség adminisztrátora működött, amikor a budapesti presbiteriumot a debreceni zsinati törvény követelményei szerint átszervezte.

— Katonai kinevezések. A király Polgári István 7. huszárezredbeli tartalékos hadnagyot tartalékos főhadnagygyá, Horváth József 7. huszárezredbeli, Herzfeld Győző és Szunyogh János 16. huszárezredbeli tartalékos zászlósokat tartalékos hadnagyokká, Schön Jenő dr. és Sarvai Tivadar dr. 39. gyalogezredbeli segédorvoshelyetteseket tartalékos segédorvosokká nevezte ki. — Bálint Ödön és Korányi Dezső népfőlkelő őrmesterek, beosztva a 3. honvéd pótzászlóaljnál, az 1. népfőlkelő parancsnokság nyilvántartásában, a háboru tartamára népfőlkelő hadapródokká nevezettek ki.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

A TITKOS JEL.

Bűnügyi dráma 3 felvonásban.
Kiváló rendezés, gyönyörű felvételek.

VARSÓ elfoglalása

szenzációs felvételek.

Háborus A-B-C.

és a kitűnő kisérő műsor.

Előadások kezdete 5 órákor rendez helyarákkal.
Folytatólagos bemenet.

Előleges jelentés!

Caupa humor! Végig kacagtató!

Péntek — Szombat — Vasárnap

Szeptember 17., 18. és 19-én

~ UJ! ~

PARDON — TÉVEDTEM.

Bohókás kinemaszkeocs 4 részben.

Írta: FRITZ SCHÖNHOFF, fordította és

részben átdolgozta: EMŐD TAMÁS.

Zenéjét szerezte: Káldory István és dr.

Erdélyi Géza.

S Z E M E L Y E K :

Báró Reszketey Géza

Kis Rózsika, mozsizinesznő

Sándor József, jómódu

Sándor Mariska, a huga, szintén jómódu

A filmen: Gellért Lajos, Lénárd Béla,

Sáfrány Vili és mások.

— **Rother Ernő debreceni műhelyfőnök szolgálati jubileuma.** Lélekemelő szép ünnep színhelye volt tegnap a magy. kir. államvasutak debreceni műhelye. A műhely köztisztviseltek örvendő műhelyfőnökének, Rother Ernő felügyelőnek 36 éves szolgálati jubileumát ünnepelte a műhely tisztviselő és munkás személyzete. Pontban 10 órakor az egész tisztviselői kar és a munkásság kürtjelre összegyülekezett a műhelyfőnöki iroda elé elhelyezett díszes emelvény körül, ahol a műhelyfőnök megjelenését zugó éljenzés kísérte. — A tisztviselői kar nevében Kramer Gyula mérnök üdvözölte szép szavakban a műhelyfőnököt és átnyújtotta a tisztviselői és munkások körében közadakozás útján gyűjtött 1000 koronáról szóló emléklap-albumot, melyet az ellenség dúlta vidéken felépítendő házak javára „Rother Ernő házalap” néven megörökíteni óhajt a műhelyi személyzet. A munkásság nevében Szegedi Gyula lakatos lendületes szavakban adott kifejezést annak a szeretetnek, melylyel a munkásság a műhelyfőnök iránt viseltetik és kifejezésre juttatta, hogy a háborús időkhöz méltóan munkával kívánják megünnepelni a munka emberét. A szép szavakra Rother Ernő felügyelő meghatottan fejezte ki köszönetét az ünnepeltetésért és a műhelyi zenekar hangjai mellett a lélekemelő ünnepély a Himnusz elénekklésével ért véget.

— **A Kuria ítélete a máramarosi skizmapörben.** — Budapesti tudósítónk táviratozza: Tegnap került a Kuria elé az annakidején nagy szenzációt keltett máramarosi skizma-pör, amelyet 1913. decembertől egészen 1914. március hó 1-ig tárgyalta a debreceni törvényszéknek Máramarosszigetre kiszállott büntető tanácsa. A törvényszék által elítelt Kabalyuk Elek és társai főlebbezték az ítélet ellen, amelyet a debreceni ítéletábrla némi változtatással helybenhagyott. Az elítélteknek a tábla ítélete ellen beadott semmisségi panasz folytán került a bűnpör a királyi Kuria elé, amely tegnap és ma tárgyalta az elítéltek semmisségi panaszait. A Kuria ma délután meghozott ítéletével valamennyi semmisségi panaszt elutasította, csupán a Ficzaj Fedornéra vonatkozó ítéletet változtatta meg és ezt a vádlottat felmentette.

— **Halálozás.** Fischbein Ignác nádudvari földbirtokos ma délután 2 órakor hosszas szenvedés után 81 éves korában Debrecenben meghalt. A megboldogulttal a megyei közéletnek egy tekintélyes alakja távozott el az élők sorából. Mint Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, tevékeny szerepet vitt a megyei közélet terén és bőkezűséggel tett bizottságot jótékony cselekedeteiben humánus érzéseiről. Halála előkelő rokonságot: a Meisels-, Czako- és Lederer-családokat borította gyászba. A gyászszertartást szeptember 16-án tartják meg a Széchenyi-utca 10. számú gyászházánál és másnap a nádudvari izraelita temetőben fogják örök nyugalomra helyezni a halottat. — A család a következő gyászjelentést adta ki:

Fischbein Hermina, özv. Lederer Miksáné szül. Fischbein Luiza, dr. Czako Zsigmondné szül. Fischbein Mariska, Meisels Vilmosné szül. Fischbein Ilona úgy a magunk, mint az összes rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk áldott emlékü édes jó atyánk: Fischbein Ignác életének 81-dik évében folyó hó 15-én délután 2 órakor, hosszu szenvedés után történt gyászos elhunytát. A gyászszertartás Széchenyi-utca 10-dik számú házuknál folyó hó 16-ikán délután 4 órakor fog megtartatni. A megboldogult hült tetemét Nádudvaron 17-én délelőtt 10 órakor helyezik örök nyugalomra. Debrecen, 1915. szeptember hó 15. Áldás emlékére! Berger Fischbein Fáni testvére, Meisels Vilmos, dr. Czako Zsigmond vejei, Lederer Ferenc, Lederer József, Meisels Piroška, Meisels Terka, Czako Zoli, Czako Milike unokái, özv. Forrai Hen-

rikné, özv. Glücksmanné Johanna, özv. dr. Grósz Józsefné, özv. Guttmann Dávidné, dr. Gencsi Samuné sógornói, dr. Gencsi Samu sógora. — A temetést Gebauer és Társa temetkezési intézete (Kossuth-u. 2., városházépület) rendezzi.

— **Magyar zászlók a bécsi középületeken.** Bécsből táviratozzák: A város községtanácsa elhatározta, hogy Bécs huszonegy kerületének középületei számára magyar zászlókat rendel, hogy a hadisírekkel alkalmával kitűzhessék a magyar lobogót.

— **Egy debreceni mérnök hősi halála.** — Mayer Vilmos, a debreceni kulturmérnöki hivatal mérnöke, aki mint az 50. gyalogezred tartalékos hadapródja az orosz harctéren küzdött, Radom előtt kapott sebesülésébe a lukow-i kórházban meghalt. A debreceni kulturmérnökségi hivatal tisztikara gyászjelentést adott ki a hős mérnök haláláról.

— **Halálra égett gyermek.** Borzalmas módon ragadta el a halál Pál Vilma hat éves leányt, egy halápi vakáncosnak a gyermekét. A szerencsétlenül járt gyermek a konyhában játszott a testvéreivel, miatt az édesanyjuk az udvaron mosott a kútnál. A kis Vilma ruhájára valahogyan egy szikra pattant a tüzhelytől, amelytől lángot fogott a könnyű ruha és a gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány órai kínlás után a kórházban meghalt. A rendőrség részéről Pető Pál rendőrfogalmazó ejtette meg a vizsgálatot a halálos baleset ügyében.

— **Nevelő intézetekbe szükséges kellek.** fiókos tűkör, haj-, ruha-, fogkefék, fésűk, ollók, iskolai táskák, stb. nagy választékban beszerezhető **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Debrecen, Piac-utca 38. sz.

— **Fertőtlenített ócska és új tankönyvek az összes iskolák részére** kaphatók Hegedűs és Sándornál, főposta mellett.

— **Ma és minden este** művészi táncestély a Royal disztermében. Beléptidij 50 fillér. — Kezdeté 10 órakor. Ifju Magyar Imre és Kiss Béla felváltva játszanak.

— **Hatóságilag fertőtlenített új és ódon tankönyvek** minden iskola részére kapható Aczél antquariumában, Elő Takarékpálom.

— **35 dekás tábori postadobozok,** melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohányüzemében.

NYILTÉR. *)

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: *Tatarjárás*, eredeti operett.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECEN, Kistemplombazár
HAJDÚVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

Megérkeztek

az őszi divat női kelmék,

FLANELLEK — SELYMEK

VELEZEK — BÁRSONYOK.

! Örösi választék !

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Pénzkölcsön

Értékpapírokra, sorsjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön
100 koronánként 80—
Bazilika sorsjegy 15—
Magyar vöröskereszt sorsjegy 18—
Osztrák " " 30—
Olasz " " 25—
József " " 10—
Erzsébet " " 8—
Pesti Haza " " 70—
Konvertált jelzálog " " 120—

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. **Külföldi pénzeket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk.**

Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság
SIMONFFY-UTCA 13.
Telefon 298.

Ügyvédi

irodába délutánra ajánljuk szorgalmas gépirni tudó joghallgató. Cim Hercz László jh. Tudományegyetem.

Egy

tisztességes házaspár házastestvérnek keresetlik. Széchenyi-u. 44. szám.

Zongora

kifogástalan jó havi bérletre kerestetik. Piac-utca 69. fűszerüzlet.

Bejárónó

főzésben jártas keresetlik azonnali belépésre. Jelentkezhetni Piac-utca 81. házastestvérnél.

Dohányüzlet

használt, de jó állapotban igen olcsón kapható Neumann Nándor és Tea cégnél Hatvan-u. 8. sz.

Finom hímzéseket, borgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családjára — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Kékes-utca 37. Nyiriné.

A valódi

PALMA

SZÖSZ

elsőrendű házászereken kívül abszolút alkoholt és vegyítést mentholl tartalmaz és éppen ezért minden házból nemcsak külsőleg, hanem belsőleg is állandóan igénybe veszik. A

PALMA

SZÖSZ

már a bedörzölés alatt csillapítja a fájdalmakat. Erősítő és hűsítő hatásánál fogva melegben, hidegben egyaránt nagy szolgálatot tesz katonáinknak a háboruban. Hogy mily nagy szolgálatot teljesít a

PALMA

SZÖSZ

akatonáknál, legjobban bizonyítja a körülmény, hogy a magyar katonák el sem indulnak nélküly

PALMA

SZÖSZ

nélkül és magyar katonát hozzátartozóik

PALMA

SZÖSZ

nélkül el sem engedik.

PALMA

SZÖSZ

A Palma alapárát:

Próba üveg ára . . . 40 fill.

Közép üveg ára . . . 1. kor.

Nagy üveg ára . . . 2. kor.

Készít:

Dr. SZELENYI ÁRPÁD

gyógyszerész

Debrecen, Piac-utca 30.

Kossuth-patika.

Számlalenszor bevált

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVÍZ

A legújabb hágyhomoknál és hólyagkúránál, mint a hágyarvat megkötő szer.

Boros hordók!!

500 hektó új, 250 hektó használt, 25 litertől 650 literig. Továbbá új zsiros hordók minden nagyságban kaphatók hordógyáramban.

Báró Györffy Miklós

Nap-u. 4. Interurban-telefon 12-83.

Gazdák figyelmébe!!

Legjobb és legolcsóbb vetőgépek s használt és új benzomotorok, vasekék, boronák, konkolyozók, morzsolók, szőlőzók és borsajtók, répa- és szecsavágók bevált sárlási helye az

„Agrikultura” Részvénytársaság mezőgazdasági gépraktárában. Petőfi-tér 13. sz. alatt.

A nagyállomással szemben.